

Namazın mü'minin miracı olması Risalelerde nasıl açıklanmıştır? Bizim hakiki namaz ufkuna yetişmemiz mümkün mü, nasıl? Ayetler misal aleminde şekilleniyorsa biz nasıl müşahede edeceğiz?

Namaz kalite ve keyfiyet noktasından, çok mertebeleri havidir. Yalnız bu kalite ve keyfiyetlere erişmek ve onlara mazhar olmak, insanın iman ve tefekkür derecesine ve kapasitesine bakıyor. Yani; namazın çekirdekten ağaca kadar çok makamları ve derinlikleri var. Kişi namazdaki bu makam ve derinlikleri imanının kuvvetine göre zevk eder.

Üstad Hazretlerinin şu ifadeleri namazın bu boyutlarına işaret ediyor:

"Sakin deme, 'Benim namazım nerede, şu hakikat-i namaz nerede?' Zira, bir hurma çekirdeği, bir hurma ağacı gibi, kendi ağacını tavsif eder. Fark yalnız icmal ve tafsil ile olduğu gibi; senin ve benim gibi bir âmînin-velev hissetmezse-namazı, büyük bir velînin namazı gibi şu nurdan bir hissesi var, şu hakikatten bir sırrı vardır-velev şuurun taallûk etmezse. Fakat derecâta göre inkişaf ve tenevvürü ayrı ayrıdır. Nasıl bir hurma çekirdeğinden tâ mükemmel bir hurma ağacına kadar, ne kadar merâtip bulunur. Öyle de, namazın derecatında da daha fazla meratip bulunur. Fakat bütün o merâtipde, o hakikat-i nuraniyenin esası bulunur." (1)

Bize düşen; iman ve tefekkür melekelerimizi cilalandırıp ve kuvvetlendirip, namazın bu nüve şeklindeki nurani esaslarını açarak, onu manevi bir miraç tadına çevirmek olmalıdır. Allah her insana bu şansı ve nimeti bahşetmiş, sağlam bir niyet ve gayret bekliyor. Yani her Mümin için namaz vasıtası ile miraç manasının bir modelini yaşamak ve seyahati yapmak mümkündür. Risale-i Nurların vermiş olduğu tahkiki iman ve tefekkür dersleri ile bu melekelerimizi geliştirip, namaz çekirdeğini fidana hatta ağaca çevirebiliriz, bu pekala mümkün ve caridir.

Miraç hadisesinin bir seyahat olduğu nazara alınır; namazı tam manasıyla idrak eden kullara da namazda ruhen terakki yolları böylesine ruhî seyahatlerle açılabilir mi?

Üstad Hazretlerinin bu ifadeleri sorunuza bir cevap teşkil edebilir:

"Biz de deriz ki: Emsali o kadar çoktur ki, hesaba gelmez. Meselâ,

---

her zînazar, gözüyle, yerden tâ Neptün seyyaresine kadar bir saniyede çıkar. Her zîilim, aklıyla kozmoğrafya kanunlarına binip yıldızların tâ arkasına bir dakikada gider. Her zîiman, namazın ef'al ve erkânına fikrini bindirip, bir nevi miraçla kâinatı arkasına alıp huzura kadar gider. Her zîkalb ve kâmil velî, seyr ü sülûk ile, Arştan ve daire-i esmâ ve sıfâttan kırk günde geçebilir. Hattâ, Şeyh Geylânî, İmam-ı Rabbânî gibi bazı zatların ihbarat-ı sadıkları ile, bir dakikada Arşa kadar uruc-u ruhanîleri oluyor. Hem ecsâm-ı nuranî olan melâikelerin Arştan ferşe, ferşten Arşa kısa bir zamanda gitmeleri ve gelmeleri vardır. Hem ehl-i Cennet, mahşerden Cennet bağlarına kısa bir zamanda uruc ediyorlar. (2)

İmam Rabbani ve **Abdulkadir Geylani** gibi mübarek evliyalar, bir dakika içinde arşa çıktıklarını ifade etmişler. Demek bu yol herkese açık; lakin kuvvetli iman, aydınlanmış kalp, nuraniyet kesp etmiş ceset olmak gerekir, yoksa zayıf imanla, kasavet kesp etmiş bir kalple, hantal ve sakil bir cesetle bu seyahat olmaz, olsa da suri ve cüzi olur, fikirden ve hayalden öteye geçemez. Gerçi bu da bir esas ve makamdır; lakin o mübarek evliyalarınki ile kıyasa gelmez.

Maddi ve fiziki alemdeki her bir şeyin misal aleminde, bir tezahürü ve bir temessülüdür. Mesela; buradaki küçük bir taş, misal aleminde büyük bir tepe şeklinde temessül eder, buradaki küçük bir nehir orada okyanus şeklinde tezahür eder vesaire. Yani misal alemini; maddi alemin tezahür ettiği misali bir levha gibidir.

Hâl böyle olunca, ayetlerin ve surelerin de misal aleminde tezahür ve temessül etmeleri mukadderdir. Nitekim bazı hadislerde surelerin temessüllerine işaretler yapılmıştır. Mesela; Yasin suresinin ak sakallı bir pir şeklinde tasvir edilmesi gibi. Bu aleme imaj alemi demek de mümkündür. Yani eşyanın fotoğrafının alındığı alem demektir. Bu imajları nasıl rüya yolu ile görüyor isek, kalp ve nazar keskinliği ile de görmek mümkündür. Nitekim çok evliyalar bu aleme dair kitaplar telif etmişlerdir. Buna dair en meşhur mesele; Kaf dağı meselesidir. Tafsilat için Risale-i Nurlarda [On Sekinci Mektub](#)a bakılabilir.

Dipnotlar:

(1) bk. [Sözler, Yirmi Birinci Söz](#)

(2) bk. [Sözler, Otuz Birinci Söz](#)